

AUTOREFERAT

dr Sławomir Bronk

I. Uzyskane tytuły i stopnie naukowe

- 5.06.2006 – tytuł magistra sztuki w zakresie **dyrygentury chóralnej i muzyki kościelnej** na Wydziale Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej i Muzyki Kościelnej Akademii im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu
- 28.03.2011 – stopień doktora sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej **dyrygentura** na Wydziale Twórczości, Interpretacji i Edukacji Muzycznej Akademii Muzycznej w Krakowie, na podstawie dysertacji *Kaszubska muzyka ludowa i jej obecność w twórczości kompozytorów polskich II połowy XX i początku XXI wieku*
 - 3.06.2015 – tytuł magistra sztuki w zakresie **śpiewu solowego** na Wydziale Wokalno-Aktorskim Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu (dyplom z wyróżnieniem).

II. Działalność artystyczna

Moja aktywność artystyczna odbywa się na polu chórmistrzowskim oraz na polu wokalistyki solowej i kameralnej. Niezwykle istotnym ogniwem mojej działalności jako dyrygenta jest praca z amatorskim **Chórem Kameralnym Discantus**, który powołałem do życia w 2006 roku w Gowidlinie, małej miejscowości na Kaszubach. Zespół początkowo działał w strukturach miejscowej parafii, dwa lata później opiekę nad nim objęło powstałe z inicjatywy chórzystów Stowarzyszenie Chóralne „Discantus” (obecnie Stowarzyszenie „Discantus”). Dzięki intensywnej pracy nad doskonaleniem brzmienia i poszerzaniem repertuaru chór szybko dał się poznać nie tylko w lokalnym środowisku, ale także na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej. W ciągu dwunastoletniej działalności chór Discantus ośmiokrotnie odbywał zagraniczne tournée, po takich krajach jak Belgia (2010, 2012, 2017), Francja (2010), Włochy (2011), Holandia (2012), Ukraina (2012), Czechy (2013), Portugalia (2014), Litwa (2015) oraz Węgry i Słowacja (2018). Występował między innymi w Biurze Regionalnym Województwa Pomorskiego w Brukseli, kościele św. Stanisława Kostki w Rzymie, katedrze lwowskiej, Ambasadzie RP w Hadze, kościele św. Ducha w Wilnie.

Chór brał udział w festiwalach oraz konkursach ogólnopolskich i międzynarodowych, zdobywając laury i uznanie. Do swych ważniejszych osiągnięć chór zalicza udział w:

- III Międzynarodowym Konkursie Chóralnym Mundus Cantat w Sopocie (2007) – Brązowy Dyplom
- III Ogólnopolskim Konkursie Kolęd i Pastorałek w Chełmnie (2008) – Srebrne Pasma
- III Ogólnopolskim Konkursie Chóralnym Musica Sarca – Ars Liturgica w Toruniu (2008) – II miejsce
- V Festiwalu Kolęd Kaszubskich w Pierwoszynie (grudzień 2010) – Grand Prix
- Concorso Corale Internazionale Città di Rimini (październik 2011) – Srebrne Pasma
- XIII Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Adwentowej i Bożonarodzeniowej – Prażskie Vánoce (grudzień 2013) – Srebrne Pasma
- Międzynarodowym Festiwalu i Konkursie Chóralnym Cantate Domino w Kownie (grudzień 2015) – Srebrne Pasma.

Moje kaszubskie korzenie, umiejętność posługiwania się językiem kaszubskim wyniesioną z rodzinnego domu, umiłowanie lokalnej kultury ludowej niewątpliwie ma wpływ na wyspecjalizowany profil działalności Chóru Kameralnego Discantus. W repertuarze zespołu znajdują się kompozycje religijne i świeckie twórców z różnych epok muzycznych. W swej praktyce wykonawczej jednak chór szczególną uwagę poświęca twórczości inspirowanej folklorem kaszubskim lub komponowanej do tekstów w tym języku. Aby promować ten repertuar, zespół często zapraszany jest do udziału w ważnych wydarzeniach o zasięgu nie tylko lokalnym, ale też ogólnopolskim i międzynarodowym. Kaszubska muzyka w wykonaniu chóru Discantus wybrzmiewała m.in. podczas cyklicznie odbywających się festiwali, takich jak:

- XIII Spotkania z Muzyką Kaszub w Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie (29.09.2012)
- XV Międzynarodowy Festiwal Kultury i Sztuki w Helu (6.08.2015)
- X Letni Festiwal Muzyka nad Zdrojami w Szczawnicy (16.07.2017)
- I Pomorski Festiwal Sztuki Współczesnej w Ostrowie (28.07.2017)
- VIII Międzynarodowy Festiwal Muzyka Świata, Pabianice (14.10.2017)
- Festiwal Echo w Baudour w Belgii (22.10.2017)

– Etnosakralia Kurpiowskie, Ostrołęka (30.05.2018).

Chór w repertuarze posiada utwory z tekstami kaszubskich kompozytorów – działaczy lokalnych z początków XX wieku, takich jak Tadeusz Tylewski (1898–1959), Władysław Bukowiecki (1910–1976), Jan Trepczyk (1907–1989) czy ks. Antoni Pepliński (1918–1995); oraz kompozytorów znanych w ogólnopolskim środowisku, m.in. Andrzeja Hundziaka (ur. 1927), Zbigniewa Penherskiego (ur. 1935), Witolda Rudzińskiego (1913–1994).

Ważną część wykonawstwa „kaszubskich” utworów chóralnych *a cappella* oraz wokально-instrumentalnych stanowi repertuar, który został skomponowany lub opracowany na moje zamówienie dla chóru Discantus.

W maju 2010 roku w gdańskim Dworze Artusa prawykonane zostało pierwsze *Kaszubskie Magnificat*, na sopran, tenor solo, chór i orkiestrę. Autorem tego sześcioczęściowego cyklicznego dzieła jest warszawski kompozytor Michał Sławecki, zaś twórcą kaszubskiego przekładu biblijnego tekstu Eugeniusz Gołąbek. *Kaszubskie Magnificat* prezentowane było pod moją dyrekcją jeszcze w latach kolejnych: w kościele oo. Franciszkanów pw. Św. Trójcy w Gdańsku (kwiecień 2011) oraz podczas Legnickich Konwersatoriów Organowych (wrzesień 2015 r.), na których zespołem i wykonawcą głównym był Chór Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

W roku prawykonania *Kaszubskiego Magnificat* po raz pierwszy, w bazylice św. Brygidy w Gdańsku, zabrzmiało inne dzieło Michała Sławeckiego – *Msza kaszubska* na chór z organami. Utwór ten zaprezentowany został przez chór Discantus pod moją dyrekcją, przy organowym towarzyszeniu Macieja Zakrzewskiego.

Kolejnym ważnym wydarzeniem w działalności chóru Discantus było wykonanie kaszubskich ludowych i regionalnych kolęd opracowanych przez Macieja Bolewskiego na głosy solowe, chór i orkiestrę. Do realizacji tej inicjatywy zaangażowana została Orkiestra Kameralna Progress Szymona Morusa. W grudniu 2012 roku w kościele św. Barbary w Gdańsku odbył się koncert kaszubskich kolęd, a poprzedziły go sesje nagraniowe, w wyniku których wydana została płyta *Gòdë na Kaszëbach – kaszubskie kolëdy*.

Chór Kameralny Discantus w dorobku fonograficznym posiada również płyty z repertuarem kaszubskich pieśni o tematyce świeckiej. Do tego nurtu wykonawstwa zaliczają się

opracowania poznańskiego kompozytora Marka Raczyńskiego na chór *a cappella* pieśni ludowych – rybackich, miłosnych, zalotnych. Punktem wyjścia dla kompozytora przy aranżacji tych pieśni był zbiór *Pieśni z Kaszub* Władysława Kiersteina i Leona Roppla, wydany w 1958 roku. Niektóre zawarte na płycie utwory w naszym wykonaniu poprzedzone zostały pieśniami zaśpiewanymi przez Kaszubów urodzonych u progu ubiegłego wieku. Materiały te zarejestrowane zostały tuż po II wojnie światowej, a pozyskaliśmy je ze Zbiorów Fonograficznych Instytutu Sztuki Polskiej Akademii Nauk.

Kaszubskie utwory muzyczne na chór *a cappella* bądź z towarzyszeniem instrumentalnym, w większości prawykonane przez Chór Kameralny Discantus, wydane zostały na siedmiu płytach CD. Pełen ich wykaz przedstawia się następująco:

1. ***Mòja dësza wielbi Pana*** (2011) – Michał Sławecki – *Kaszubskie Magnificat i Msza kaszubska*, wyk. Ewelina Rakoca – sopran, Daniel Oleksy – tenor, chór i orkiestra Discantus, Maciej Zakrzewski – organy, Sławomir Bronk – dyrygent
2. ***Gòdë na Kaszëbach*** (2012) – kaszubskie ludowe i regionalne kolędy w opracowaniu Macieja Bolewskiego, wyk. Chór Kameralny Discantus, Orkiestra Kameralna Progress, Sławomir Bronk – dyrygent
3. ***Knôpi za mną póczy jesz jem panną*** (2013) – kaszubskie ludowe pieśni w opracowaniu Marka Raczyńskiego na chór *a cappella*, wyk. Chór Kameralny Discantus, Sławomir Bronk – dyrygent
4. ***Dzysô takô mòda je*** (2014) – kaszubskie ludowe pieśni w opracowaniu na zespół wokalnoinstrumentalny, wyk. Chór Kameralny Discantus, Zagan Acoustic, Sławomir Bronk – kierownictwo muzyczne
5. ***Cierpiącym duszom – pieśni pustej nocy*** (2016) – pieśni pustej nocy, wyk. Chór Kameralny Discantus, Schola Cantorum Akademii Muzycznej w Gdańsku, Marcin Armański – pozytyw, Sławomir Bronk – kantor, dyrygent
6. ***Nad mòrzem, północą*** (2016) – kaszubskie ludowe i regionalne kolędy w opracowaniu na chór *a cappella* i z towarzyszeniem instrumentalnym Macieja Bolewskiego, Adama Diesnera i Marka Raczyńskiego, wyk. Chór Kameralny Discantus, Sławomir Bronk – dyrygent
7. ***Te Deum – Chwałã, tczã i ùwielbieni*** – *Kaszubskie Te Deum* Adama Diesnera, wyk. Klaudia Trzasko – sopran, Michał Dembiński – bas, Maciej Zakrzewski – organy,

Schola Cantorum Akademii Muzycznej w Gdańsku, Chór Kameralny i Orkiestra Discantus, Sławomir Bronk – dyrygent.

Innym ważnym zespołem prowadzonym przeze mnie od 2012 roku jest studencka **Schola Cantorum** Katedry Muzyki Kościelnej w Akademii Muzycznej w Gdańsku. Zespół zajmuje się wykonawstwem literatury wokalne dawnych epok, w tym stylowym wykonawstwem chorału gregoriańskiego. Schola Cantorum stale koncertuje, głównie na terenie Trójmiasta, brała udział m.in. w XXIII Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Sakralnej, Adwentowej i Bożonarodzeniowej w Kownie (Srebrne Pasma 2015) i Międzynarodowym Festiwalu Pieśni Chóralnej w Międzyzdrojach (2017 – koncert gościnny).

Wiedzę i umiejętności z zakresu wykonawstwa śpiewu gregoriańskiego w rozumieniu nauki, której podwaliny stworzył ojciec Eugène Cardine, uzyskiwałem podczas licznych seminariów i kursów we Włoszech, m.in. w Papieskim Instytucie Muzyki Sakralnej w Rzymie, oraz w ramach dwóch edycji Verbum Resonans – Seminari Internazionali di Canto Gregoriano, organizowanych w Rosazzo. Wraz ze Schola Cantorum miałem okazję zweryfikować umiejętności w zakresie poprawnego z punktu widzenia zasad semiologii gregoriańskiej wykonawstwa chorału gregoriańskiego podczas prestiżowego 65° Concorso Polifonico Internazionale Guido d'Arezzo (sierpień 2017). Schola Cantorum w kategorii chorału gregoriańskiego uzyskała II miejsce, pierwszego nie przyznano.

Kolejnym prowadzonym przeze mnie od 2017 roku zespołem jest męski zespół wokalny **Vox Intensa**. Członkowie tej grupy wywodzą się w głównej mierze ze wspomnianej Schola Cantorum – to studenci i absolwenci specjalności muzyka kościelna. Za główny cel artystycznej działalności zespół obrał sobie wykonawstwo łacińskiej monodii liturgicznej w duchu zasad semiologii gregoriańskiej. W repertuarze Vox Intensa znajdują się także utwory polifoniczne dawnych epok muzycznych ze szczególnym uwzględnieniem twórczości polskich kompozytorów od średniowiecza do baroku. Zespół stale koncertuje podczas różnych polskich festiwali skupiających się na promocji muzyki kameralnej. Do konkursowego dorobku z czasu krótkiej działalności artystycznej Vox Intensa zalicza się udział w Malta International Choir Festival 2017, gdzie zespół osiągnął zwycięstwo w kategorii chorału gregoriańskiego.

Oddzielnym polem mojej aktywności muzycznej jest **śpiew solowy**. Edukację w zakresie wokalistyki rozpocząłem w 2007 roku, w klasie śpiewu solowego wybitnego polskiego

śpiewaka tenora prof. Piotra Kusiewicza w gdańskiej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki. Na pierwszym roku studiów prowadzony byłem jako głos barytonowy, w latach kolejnych rozwijałem się już jako kontratenor. Po prawie czteroletnim procesie edukacyjnym studia wokalne kontynuowałem i zakończyłem dyplomem magisterskim z wyróżnieniem, w klasie prof. Grażyny Flicińskiej-Panfil w Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu. Jeszcze jako student uczestniczyłem w szeregu kursów z interpretacji muzyki barokowej prowadzonych przez Paula Esswooda. Pod jego batutą kilkakrotnie wykonywałem partie solowe w utworach oratoryjno-kantatowych: *Pasja według św. Mateusza* J.S. Bacha (Gdańsk, Gdynia 2009), *Magnificat* J.S. Bacha i *Stabat Mater* G.B. Pergolesiego (Gdańsk, Elbląg 2010). Jako wokalista – solista i kameralista – uczestniczyłem w znaczących festiwalach muzycznych w kraju i zagranicą, m.in. w Międzynarodowym Festiwalu Bachowskim w Świdnicy, Forum Musicum we Wrocławiu, Festiwalu Sztuk Dawnych w Białymstoku, Starosądeckim Festiwalu Muzyki Dawnej. Brałem udział w niemieckim projekcie Kulturbrücke über die Oder, w ramach którego podczas cyklu koncertów pod tytułem *Dialog mit Bach* wykonywałem wraz z berlińską orkiestrą barokową Concerto Grosso solowe kantaty J.S. Bacha: BWV 12 i BWV 54. W latach 2009–2017 związany byłem z zielonogórskim Zespołem Muzyki Dawnej Cappella Viridimontana, z którym zrealizowałem szereg koncertów promujących muzykę mistrzów baroku, takich jak J.S. Bach, C. Monteverdi, G. Frescobaldi, G.G. Gorczycki, B. Pękiel i inni. Od kilku lat współpracuję z Kapelą Świętogórką, która promuje muzykalia klasztoru ojców Filipinów na Świętej Górze w Gostyniu. Z zespołem tym kilkakrotnie koncertowałem jako solista, nie tylko w Polsce, ale też poza jej granicami: w Rzymie (2016), Wiedniu (2017, 2018) oraz Wilnie (2018). Obecnie stale współpracuję jako solista i kameralista z Zespołem Muzyki Dawnej Dilletto w Białymstoku, którego kierownikiem artystycznym jest Anna Moniuszko. Z zespołem tym wykonałem szereg koncertów m.in. w ramach białostockich festiwali muzyki dawnej, jak Urodziny Izabeli Branickiej czy Muzyka Dawnych Mistrzów. Z zespołem dokonałem nagrań materiału do dwóch płyt kompaktowych wydanych przez wytwórnię DUX w ramach serii *Polish Early Music: Andrzej Siewiński – opera omnia* (DUX 1132) oraz *Dawni Mistrzowie – nowo odkryci: Lechleitner, Szczurowski, Caspar* (DUX 1175).

Na początku br. wydana została płyta zawierająca nowe kompozycje – wybrane psalmy z Księgi Psalmów w przekładzie językowym z hebrajskiego na kaszubski ojca prof. Adama Sikory. Warstwę muzyczną, z przeznaczeniem na głosy solowe – sopran i kontratenor –

z towarzyszeniem organów, stworzyli pomorscy kompozytorzy Anna Rocławska-Musiałczyk oraz Adam Diesner. Nagrania odbyły się w bazylice pw. św. Brygidy w Gdańsku, zaś płyta *W ceni Bôžech skrzydlów – psalms* (ARSO-CD-091) ukazała się nakładem wydawnictwa Ars Sonora. Oprócz mnie w nagraniach materiału na tę płytę udział wzięli: Marzena Michałowska – sopran – i Maciej Zakrzewski – organy. Skomponowane na moje zamówienie psalmy: cztery duety i po sześć psalmów na głos solo, wykonane zostały na VIII Letnim Festiwalu Muzyki Kameralnej w Sierakowicach oraz XXXII Legnickich Konwersatoriach Organowych.

III. Próba zachowania pieśni kaszubskiego obrzędu pustej nocy

Wiosną 2015 roku, pod patronatem Zarządu Głównego Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego oraz przy wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach priorytetu kultura ludowa, realizowane było szeroko zakrojone zadanie pn. Odtworzenie zwyczaju Pustej Nocy na Kaszubach. Podstawowym etapem realizacji projektu były badania terenowe prowadzone wśród aktywnych, acz gwałtownie zanikających grup śpiewaków pustonocnych, rozproszonych w różnych rejonach Kaszub. W ramach badań etnograficznych prowadzonych przez ks. prof. Jana Perszona i przeze mnie zrealizowano wywiady oraz nagrania wykonywanych przez tych śpiewaków pieśni pustej nocy. Łącznie nagrano 13 grup śpiewaczych złożonych ze 111 osób w wieku od 40 do 80 lat. Z całości pozyskanego materiału dźwiękowego sporządzony został zapis nutowy, zaś wybrane warianty melodyczne pieśni opublikowane zostały pod moją redakcją w kancjonale *Śpiewnik – pieśni pustej nocy* (wyd. ZKP ZG, Gdańsk 2015). Za tę publikację otrzymałem nagrodę: **II miejsce w Konkursie Wydawnictw Literatury Kaszubskiej na XVII Kościerskich Targach Książki Kaszubskiej i Pomorskiej Costerina 2016**. Efektem realizacji zadania było także nagranie i wydanie płyty *Cierpiącym duszom – pieśni pustej nocy* (2016), zawierającej wybrane pieśni pogrzebowe pozyskane w toku badań terenowych w wykonaniu męskiej części chóru Discantus oraz opracowania na mieszany zespół wokalny pieśni zaczerpniętych z kancjonału *Melodye do zbioru pieśni nabożnych katolickich dla użytku kościelnego ułożone do grania na organach i śpiewania na cztery głosy ks. J. Mazurowskiego* (1871). W tej części nagrań wystąpiła Schola Cantorum Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku. W listopadzie br. dzięki dofinansowaniu Narodowego Centrum Kultury, w ramach projektu Kultura – Interwencje 2018.EtnoPolska, powstał materiał audio-

-wideo prezentujący pieśni pustej nocy w wykonaniu zespołu wokalnego Discantus przy towarzyszeniu fisharmonii. Film dostępny jest na portalu YouTube.

IV. Udział w konferencjach, seminariach naukowych

1. Konferencja pn. O dokonaniach Kaszubów po 1989 roku.

Organizator: Zarząd Główny Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Gdańsku.

Data i miejsce: 2.02.2013, Muzeum Morskie w Gdańsku.

Tytuł wystąpienia: *O dokonaniach Kaszubów po 1989 roku w sferze kultury.*

2. Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Artystyczna w 280. rocznicę śmierci G.G. Gorczyckiego.

Organizator: Uniwersytet Muzyczny im. F. Chopina w Warszawie, Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku.

Data: 12.05.2014.

Tytuł wystąpienia: *Kultura muzyczna Gdańska przełomu XVII i XVIII wieku.*

3. III Międzynarodowe Sympozjum Naukowe „Współczesne wyzwania muzyki sakralnej”.

Organizator: Uniwersytet Muzyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie, Zakład Muzyki Kościelnej.

Data: 16.05.2014.

Tytuł wystąpienia: *Religijna twórczość kompozytorów polskich w języku kaszubskim.*

4. Seminarium pn. Sztuka dyrygentury. Koncepcja – metoda – realizacja.

Organizator: Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Katedra Dyrygentury Chóralnej.

Data: 19.05.2014.

Tytuł wystąpienia: *Kaszubska pieśń ludowa i jej obecność w twórczości chóralnej kompozytorów polskich na przykładzie wybranych utworów.*

5. Konferencja Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego.

Organizator: Uniwersytet Gdański, Wydział Filologiczny, Polskie Towarzystwo Neofilologiczne.

Data: 10.09.2014.

Tytuł warsztatu: *Język kaszubski poprzez śpiew – podstawowe zagadnienia związane z pracą nad głosem dziecka.*

6. II Seminarium Kaszubskie w Sierakowicach poświęcone pamięci ks. dr. Bernarda Sychty.
Organizator: Urząd Gminy w Sierakowicach.

Data: 06.06.2015.

Tytuł wystąpienia: *Kaszubskie ludowe pieśni weselne w dramacie ks. Bernarda Sychty Hanka sã żeni w kontekście badań etnograficznych.*

7. XIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu Musica Sacra.

Organizator: Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Katedra Muzyki Kościelnej.

Data: 28.04.2016.

Tytuł wystąpienia: „*O, przepaścista długa wieczności*” – próba ocalenia pieśni pustej nocy na Kaszubach.

8. Konferencja pn. Jan Trepczyk (1907–1989) w 110. rocznicę urodzin.

Organizator: Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie.

Data: 21.04.2017.

Tytuł wystąpienia: *Pieśni Jana Trepczyka w opracowaniach chóralnych. Próba charakterystyki na przykładzie wybranych utworów.*

9. Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Artystyczna „Musicae Sacrae Fundamentum”. Śpiew gregoriański i improwizacja organowa – współczesny dialog z tradycją.

Organizator: Uniwersytet Muzyczny im. F. Chopina w Warszawie, Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku.

Data: 16.11.2017.

Tytuł wystąpienia: *Relacja notacji sanktgalleńskiej i metzeńskiej na przykładzie wybranych kompozycji proprium missae okresu adwentu.*

V. Wykaz opublikowanych artykułów naukowych

1. Red. ks. Jacek Bramorski, *Musica Sacra. Muzyka sakralna – piękno ocalone i ocalające*, Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki, Gdańsk 2016.

Artykuł pt. *Piękno ocalone w religijnej twórczości chóralnej kompozytorów polskich do tekstów w języku kaszubskim.*

2. Red. Witosława Frankowska, *Méster Jan (1907–1989) praca monograficzna o Janie Trepczyku*, Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej, Wejherowo 2017.
Artykuł pt. ***Pieśni Jana Trepczyka w opracowaniach chóralnych. Próba charakterystyki na przykładzie wybranych utworów.***

3. Red. Aleksandra Grucza-Rogalska, *Moje doświadczenie z zespołem chóralnym*, Wydawnictwo Athenae Gedanenes, Gdańsk 2017.

Artykuł pt. ***„Kaszubskie pieśni weselne” na chór a cappella Witolda Rudzińskiego. Próba charakterystyki w kontekście badań etnograficznych.***

3. Red. Aneta Kulwikowska, *II Seminarium Kaszubskie w Sierakowicach poświęcone pamięci ks. dr. Bernarda Sychty*, Gminny Ośrodek Kultury, Sierakowice 2018.

Artykuł pt. ***Kaszubskie pieśni obrzędowe – weselne w dramacie ks. Bernarda Sychty Hanka sã żeni.***

4. Red. ks. Jacek Bramorski, *Musica Sacra 2017. Tożsamość muzyki sakralnej w dialogu z kulturą współczesną*, Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki, Gdańsk 2018.

Artykuł pt. ***„O, przepaścista długa wieczności” – próba ocalenia pieśni „pustej nocy” na Kaszubach.***

VI. Udział w pracach jury konkursów chóralnych i kompozytorskich

1. Kaszubski Festiwal Muzyki Chóralnej i Regionalnej w Żukowie (2013, 2014, 2016–2018).

2. Festiwal Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego w Rumii (2013).

3. Ogólnopolski Festiwal Pieśni o Morzu w Wejherowie (2017).

4. Ogólnopolski Konkurs Kompozytorski na chóralny utwór pasyjny do tekstu w języku kaszubskim (Wejherowo 2018).

4. XX Festiwal Pieśni Chóralnej w Czersku (2018).

Oraz:

1. Gminny Konkurs Piosenki Kaszubskiej „Kaszëbsczé Spiéwë”, Szkoła Podstawowa w Jelonku (2014, 2016, 2017).
2. X Pomorski Pieśni im. Jana Trepczyka w Miszewie (2017).
3. I Lęborski Przegląd Kolęd Kaszubskich im. Franka Okunia (2018).

VII. Działalność organizacyjna

W 2011 roku powołałem do istnienia odbywający się rokrocznie w sezonie wakacyjnym **Letni Festiwal Muzyki Kameralnej w Sierakowicach**. Gdy byłem dyrektorem artystycznym wydarzenia, podczas ośmiu edycji łącznie odbyło się 38 koncertów z udziałem artystów, muzyków – wokalistów i instrumentalistów z różnych środowisk Polski. Stałym elementem każdej edycji festiwalu jest koncert z udziałem prowadzonego przeze mnie Chóru Kameralnego Discantus. Chór podczas koncertowych występów oprócz utworów *a cappella* prezentował większe dzieła wokalnie-instrumentalne, np. *Missa Hommage à Josquin Desprez* na sopran (mezzosopran), trzygłosowy chór mieszany i sześć instrumentów dętych blaszanych Stanisława Moryty czy *Mszę polską* na sopran lub tenor, chór i organy Jana Adama Maklakiewicza.

Trzecia edycja festiwalu (2013) uznana została przez czytelników „Dziennika Bałtyckiego” za najlepszą imprezę sezonu letniego odbywającą się na terenie powiatu kartuskiego.

Innym organizowanym przeze mnie od ubiegłego roku (2017) wydarzeniem o charakterze cyklicznym jest **Passio** – festiwal muzyki pasyjnej odbywający się zawsze w Wielkim Tygodniu. Podczas festiwalu prezentowane są utwory o tematyce pokutnej oraz nawiązujące do męki i śmierci Chrystusa. Prezentacje koncertowe mają miejsce w kościołach Sierakowic.

VIII. Nagrody i wyróżnienia

- Perła Kaszub 2011 – za osobisty wkład w promocję muzyki chóralnej i kameralnej w kraju i za granicą zostałem wyróżniony nagrodą starosty kartuskiego.
- Nominacja do Pomorskiej Nagrody Artystycznej 2015 w kategorii Pomorska Nadzieja Artystyczna za „animowanie życia muzycznego w regionie pomorskim, m.in. w ramach Letniego Festiwalu Muzyki Kameralnej w Sierakowicach, oraz za prowadzenie Chóru Kameralnego Discantus w Gowidlinie”. Pomorska Nagroda Artystyczna jest wyróżnieniem przyznawanym za wybitne osiągnięcia w dowolnej dziedzinie kultury i sztuki, które zdarzyły się w roku poprzedzającym jej wręczenie.
- Nagroda Rektora Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku (2018) za sumienną pracę i aktywną działalność artystyczną, dydaktyczną i organizacyjną.

IX. Działalność dydaktyczna

Moją działalność dydaktyczną na Wydziale Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku rozpocząłem w 2012 roku. Od 2015 roku zatrudniony jestem na stanowisku adiunkta. Prowadzone przeze mnie przedmioty to: dyrygowanie, czytanie partytur, emisja głosu, chorał gregoriański, metodyka nauczania śpiewu chorałowego, Schola Cantorum, w skład której wchodzi studenci specjalności muzyka kościelna. W swej sześcioletniej działalności pedagogicznej byłem recenzentem ośmiu prac licencjackich i magisterskich, oraz promotorem jednej pracy licencjackiej.

Niezwykle cennym dla mnie doświadczeniem o charakterze pedagogicznym jest praca przy projektach realizowanych przez Kaszubski Uniwersytet Ludowy w Wieżycy. Podczas cyklicznych spotkań z uczestnikami warsztatów prowadziłem zajęcia z emisji głosu, oraz naukę repertuaru kaszubskich pieśni ludowych. Były to projekty

projekt „Uniwersytet Ludowy - Kurs tańca Kaszubskiego”

realizacja - 2017/18

- Pilotażowy Kurs Tańca Kaszubskiego realizowany zgodnie z metodyką i zasadami dla Uniwersytetów Ludowych adresowany do animatorów, działaczy kultury, nauczycieli, a także do miłośników regionalnej kultury kaszubskiej, chcących zdobyć wiedzę

i umiejętności z zakresu: tańców ludowych z terenu Kaszub, ogólnej estetyki tańca, wiedzy o muzyce i folklorze Kaszub; doskonalić umiejętności taneczne jak również podwyższyć kompetencje z zakresu metodyki tańca, pedagogiki, psychologii, kompozycji tańca i widowisk tanecznych.

- projekt „**NESTOR – standard wsparcia osób starszych w Powiecie Kartuskim**” – prowadzenie 5 Klubów Nestora w Paczewie, Sierakowicach, Gowidlinie, Stężycy i Węsiarach.

realizacja - 2018/19

- projekt „**Walkuszowa Kuźnia Pamięci**”

realizacja - 2018

Założenia projektu opierają się na rozumieniu międzypokoleniowej i interdyscyplinarnej edukacji kulturalnej jako sposobu oraz narzędzia aktywizacji i budzenie postaw zaangażowania mieszkańców wsi. Zadanie polega na zorganizowaniu we wsi Hopowo dwudniowego wydarzenia pt. „Walkuszowa kuźnia pamięci” w 1 rocznicę śmierci wybitnego twórcy i animatora Jerzego Walkusza. Będzie realizowane poprzez bezpośrednio zaangażowanie do działań mieszkańców Hopowa i okolicznych wsi, a także partnerów projektu. Takie podejście posłuży odbudowaniu poczucia tożsamości i więzi sąsiedzkich wśród mieszkańców Hopowa dzięki upamiętnieniu pamięci dziedzictwa i wartości jakie towarzyszyły działaniom Jerzego Walkusza na rzecz Hopowa i Kaszub.

X. WSKAZANIE OSIĄGNIĘCIA WYNIKAJĄCEGO Z ART. 16 UST. 2 USTAWY Z DNIA 14 MARCA 2003 R. O STOPNIACH NAUKOWYCH I TYTUŁACH ORAZ STOPNIACH I TYTUŁACH W ZAKRESIE SZTUKI (Dz. U. z 2016 r. poz. 882 i 1311)

*Płyta *Te Deum – Chwałã przëjim òd nas**

Wydawnictwo: Ars Sonora (ARSO-CD-111), 2018.

Realizacja nagrań, mastering: Jakub Garbacz.

Nagrania zrealizowano:

1. w kościele pw. Niepokalanego Serca Maryi w Gdańsku: *Te Deum laudamus* – wersja chorałowa (lipiec 2018),
2. w bazylice pw. św. Brygidy w Gdańsku: N. Hakim – *Te Deum*, A. Diesner – *Kaszubskie Te Deum* (grudzień 2016).

Wykonawcy:

Klaudia Trzasko – sopran,

Michał Dembiński – bas,

Maciej Zakrzewski – organy,

Schola Cantorum Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku,

Chór Kameralny i Orkiestra Discantus,

Sławomir Bronk – dyrygent.

Na płycie znajdują się następujące tytuły:

1. *Te Deum laudamus* gregorian chant

2. Naji Hakim – *Te Deum*

Adam Diesner – *Kaszubskie Te Deum* | *Kashubian Te Deum*

3. Chwałã przëjim òd nas

4. Hewò je dzéń

5. Swiãti, Swiãti, Bóg łaskawi

6. Bòże Òjczce

Te Deum laudamus gregorian chant

Płytę *Te Deum – Chwałã przëjim òd nas* otwiera łaciński hymn *Te Deum laudamus*, którego wykonawcą jest Schola Cantorum Katedry Muzyki Kościelnej gdańskiej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki. Zespół, wykonując ten gregoriański śpiew, wystąpił w męskim składzie: Patryk Dopke, Miłosz Janiak, Łukasz Kiełpiński, Tomasz Leszczyński, Sebastian Stachura, **Sławomir Bronk – kierownictwo muzyczne/dyrygent**. Z dostępnych dwóch wersji chorałowego hymnu *Te Deum*, opartych o *tonus simplex* oraz *tonus solemnis*, na

plycie ukazana została druga rozbudowana wersja. Uroczysta wersja hymnu rezonuje w kolejnych dwóch utworach zawartych na płycie CD: organowym *Te Deum* Naji Hakima (niebędącym przedmiotem oceny w postępowaniu habilitacyjnym) oraz w *Kaszubskim Te Deum* Adama Diesnera. Członkowie Schola Cantorum wykonali monodyczną wersję hymnu *Te Deum*, posługując się zapisem neumatycznym *edizio vaticana* zaczerpniętym z *Graduale Triplex* (Abbaye Saint-Pierre de Solesmes, Solesmes 1979, s. 838–841).

Adam Diesner – Kaszubskie *Te Deum*

Czteroczęściowy utwór Adama Diesnera – młodego pomorskiego kompozytora, studenta kompozycji w klasie profesora gdańskiej Akademii Muzycznej dr. hab. Andrzeja Dziadka, powstał na moje zamówienie w listopadzie 2016 roku. Podstawę kompozycji tworzy tekst będący kaszubską parafrazą łacińskiego hymnu *Te Deum laudamus*, dedykowany chórowi Discantus i napisany przez franciszkańskiego poetę, Kaszuba, br. Zbigniewa Joskowskiego OFMConv. Tak autor tekstu *Kaszubskiego Te Deum* wspomina pracę nad utworem:

W 2011 roku przez Sławomira Bronka, kierownika kameralnego chóru Discantus z Gowidlina, zostałem poproszony o podjęcie literackiej próby napisania kaszubskiego tekstu Te Deum. Miał nawiązywać do starochrześcijańskiej pieśni o tym samym tytule. Ze Sławomirem Bronkiem łączy nas wspólne miejsce pochodzenia, zbliżony wiek, podobne inspiracje twórcze i entuzjazm propagowania kaszubszczyzny. Sam wyspecjalizowałem się w literackiej i gramatycznej kaszubszczyźnie pisanej, bowiem język mówiony jest mi znany i biegle nim władam od wczesnego dzieciństwa, dokładnie od 6. roku życia. Artystyczny niepokój i poszukiwanie „kaszubskiego ducha” w chwalbie Bożej odnalazłem dla Te Deum w czerwcu 2011 roku. Dokładnie pamiętam ten dzień, pod datą 23 czerwca. Byłem wówczas chwilowo w poznańskim klasztorze Franciszkanów, w związku z pracami bibliotecznymi i egzaminacyjnym zaangażowaniem w finalizację studiów uniwersyteckich. Było to upalne popołudnie, uroczystość Bożego Ciała. Zabrałem się do pisania tekstu kaszubskiego Te Deum. Chciałem oddać w języku kaszubskim stan swego ducha chwalącego Boga, w duchu subtelności franciszkańskiej, umiłowania dzieł Stwórcy. Tekst w moim odczuciu powstał „gładko”. Wyraziłem to, co czułem w harmonii z tym, co stanowi kanon kościelnej literatury liturgicznej. Był to zarazem mój pierwszy „biały wiersz”, bo do tej pory tworzyłem poezję, stosując rym regularny.

Nie mogę nie wspomnieć udziału w prawykonaniu tego utworu, już ze skomponowaną muzyką przez Adama Diesnera, a w wykonaniu Discantusa. Wówczas, kiedy wysłuchałem muzycznej interpretacji własnego utworu, tekstu literackiego, pełen zdumienia odczytałem „własne echo” tamtego dnia, 23 czerwca 2011 roku. Tekst literacki ożył faktycznie. Dźwiękonaśladowcze słowa wybrzmiały... Metafizyczny klimat tego utworu i artystyczne „samopoczucie ducha” wybrzmiały. Stało się coś niesamowitego i niewytłumaczalnego, bowiem wykonanie utworu wybrzmiało tak, jak je „słyszałem” i „poczułem”, pisząc w 2011 roku tekst. Adam Diesner w niezrozumiały dla mnie sposób „odczytał” i zapisał muzykę taką, jaką „usłyszałem” w 2011 roku. Tekst jest w moim przekonaniu i odczuciu żywy, przywołuje dzieło stwarzania przez Boga świata, wybrzmiewają w nim przyrodnicze udźwiękowienia, słowo „staje się”.

*Koszalin, 24 kwietnia 2017,
br. Zbigniew Joskowski*

Obszerny tekst kaszubski br. Zbigniewa Joskowskiego podzielony został przez kompozytora Adama Diesnera na cztery części, a nadana przezeń szata muzyczna zróżnicowana jest pod względem charakteru i obsady wykonawczej. Taki podział tekstu został wyraźnie zasugerowany przez jego autora, który każdą z części wieńczy łacińskim wezwaniem *Te Deum laudamus et glorificamus*.

Aparat wykonawczy całej kompozycji przedstawia się następująco:

oboe (ob.)

2 trombe in Si^b (tr.)

2 tromboni (tn.)

BATTERIA – 3 esecutori

timpani (tp.)

gran cassa (gr. c.)

gong (gg.)

campane (cp.)

piatti a due (pt.)

piatti sospesi (pt. s.)

organo	(org.)
soprano solo	(s. solo)
baritone solo	(b. solo)
coro	
violini I	(vn. I)
violini II	(vn. II)
viole	(vl.)
violoncelli	(vc.)
contrabassi	(cb.)

I. Chwałã tczã i ùwielbienié

Pierwsza część utworu obejmuje sześć początkowych wersów kaszubskiego tekstu. Treść jej stanowi inwokacja – wezwanie do Boga Stwórcy: Jemu należy się chwała, cześć, uwielbienie i kadzielny dym. Chwała ta powinna być oddawana nie tylko przez żywe istoty, ale też przez owoce ziemi, fale mórz czy mądrość nieba.

Warstwę muzyczną otwiera trzykrotne symboliczne uderzenie dzwonów, nawołujące wiernych do podjęcia wspólnotowej modlitwy. Mistyczny charakter wstępu podtrzymują zarejestrowane na głosach fletowych organy, które towarzyszą statycznej linii skrzypcowego solo. Nastroju pełnego zadumy, modlitwy nie burzy też pojawienie się chóru z uroczystym tekstem: *Chwałę, cześć i uwielbienie przyjmij od nas, Panie*. Warstwa wokalna utrzymana jest jednak w dynamice *piano*, a prowadzenie głosów chóralnych *unisono* wyraźnie nakierowuje uwagę słuchacza na estetykę kojarzoną z chorałem gregoriańskim. Charakter utworu zmienia się w drugiej fazie pierwszej części utworu. Powtórzony pierwszy wers tekstu ukazany zostaje tym razem w charakterze uroczystym. Ten podniosły charakter uzyskany został przez wprowadzenie sekcji instrumentów dętych (dwie trąbki i dwa puzony), której towarzyszy kwintet smyczkowy. Dynamikę *fortissimo* dodatkowo wzmagają kotły i talerze orkiestrowe. Chór po raz pierwszy wyśpiewuje słowa w fakturze czterogłosowej. Uroczysty ton muzycznej wypowiedzi kończy pauza generalna, po której wraca ekspresja z początkowych taktów utworu. Warstwa instrumentalna ograniczona zostaje do udziału organów towarzyszącym solistom – sopranistce i barytonowi, chór zaś powtórnie wyśpiewuje tekst *unisono*. Kulminację pierwszej części utworu poprzedza uroczyste *parlando* solisty oparte o tekst:

Niech Tobie wëspiéwô piesniã chwałë cali ptôszî chùr pòdniebny (tłum. *Niech Tobie wyśpiewa pieśń chwały cały ptasi chór podniebny*). W tym miejscu organy ustępują miejsca kwintetowi smyczkowemu, a chór podsumowuje pierwszą część utworu łacińskim tekstem *Te Deum laudamus et glorificamus*, opartym na linii melodycznej bogatej w melizmatykę.

II. Hewò je dzén

Druga część *Kaszubskiego Te Deum* wyróżnia się ograniczeniem aparatu wykonawczego do oboju, solowych głosów wokalnych, chóru, kwintetu smyczkowego, perkusji. To zaproponowane przez kompozytora stonowanie brzmieniowe niewątpliwie ma skłaniać odbiorcę do kontemplacji treści, skupienia na modlitwie. Tutaj „modlitwa” ta posiada formę litanii, autor tekstu kolejno wymienia dobra, za które człowiek winien składać Bogu dzięki. Za tą litanijną formułą podąża kompozytor, nadając linii melodycznej stały schemat, inspirowany melodyką gregoriańskiej wersji hymnu *Te Deum*. Ta płynna narracja zostaje zachwiana przez pojawienie się tryumfalnego, utrzymanego w dynamice *fortissimo parlando* chóru. Wejścia poszczególnych głosów chóralnych są nieregularne, co dodatkowo wzmacnia dramatyzm muzycznej wypowiedzi. Część zakończona zostaje, podobnie jak poprzednia, wezwaniem *Te Deum laudamus et glorificamus*. Tym razem jednak nie posiada ona tak uroczystego charakteru; warstwa chóralna, choć oparta o znaną już linię melodyczną, tym razem prowadzona jest w układzie czterogłosowym.

III. Swiãti, Swiãti

Trzecia część utworu charakteryzuje się użyciem pełnej obsady orkiestry, wyłączony zostaje jedynie obój. Jest to część cyklu o najbardziej uroczystym charakterze. Muzyczny przebieg narracji warunkuje oczywiście warstwa tekstowa obfitująca w stwierdzenia określające Boga: „Święty, Święty”, „Bóg łaskawy”, „Król wspaniały i wielki”, „Niepojęty”, „Nieogarnięty” i inne. Tę część charakteryzuje także użycie techniki *fugato* w prowadzeniu głosów oraz spory ustęp instrumentalny doprowadzający narrację do finalnych słów:

Niechże wszystko, co przez Ciebie, w Tobie, dla Cię i od Ciebie darmo życie otrzymało,

Śpiewa, wielce się raduje i na wargach ma tę pieśń:

Te Deum laudamus et glorificamus!

IV. Bòże Òjczy

W treści ostatniej części *Kaszubskiego Te Deum* uwypuklone zostały prawdy, na których opiera się Kościół. Mowa tu o Synu Bożym, który został nam dany, by swą śmiercią zgładzić grzechy świata, o niezmierzonej Boskiej miłości, przez którą my jesteśmy „zachowani”. W warstwie muzycznej treści te objawia solistka, której wtórują chóralne głosy żeńskie. Gdy treść zmierza w kierunku wizji Sądu Ostatecznego – *Kiedy Boży Syn Twój przyjdzie, w końcu czasów sądzić ludzi* – pojawia się chór w pełnej, czterogłosowej fakturze. Zanim następuje ostateczne, zamierające tym razem *Te Deum laudamus et glorificamus*, wypowiedziana zostaje „zgodnym chórem” modlitwa-prośba: *Zdejmij z naszych oczu mgłę i daj ujrzeć Twoją twarz, daj nam z mieszkańcami nieba śpiewać Tobie na wieki.*

